

radikale **B**

Radikal investeringsplan for kulturen

Radikal investeringsplan for kulturen

Danmark har fået et nyt politisk flertal og en ny regering. Radikale Venstre vil presse på for, at det også betyder, at vi får en ny kulturpolitik. Vi vil erstatte økonomisk afvikling med investeringer, og vi vil lade symbolpolitik afløses af en kulturpolitik, der værner om vores kulturarv, fremmer ny dansk kunst og kultur og gør kunsten til en større del af hverdagen og den offentlige samtale. I forbindelse med finanslovsforhandlingerne fremlægger Radikale Venstre derfor et kulturudspil på mere end 200 mio. kr., der stopper nedskæringerne og tilfører nye midler til området.

Kunst og kultur er en vigtig del af vores liv og samfund. Vi går til kunsten og kulturen, når vi søger inspiration og refleksion. Men vi søger også mod kunsten og kulturen, når vi gerne vil have noget at samles med andre om. Derfor er det trist, at kulturpolitikken de sidste år har været brugt til at tale en modsætning op mellem folk og elite, land og by, øst og vest, fortid og samtid. Med det her udspil viser vi, at det er falske modsætninger. Nøgleordene er bredde og kvalitet.

Vi vil give alle danskere adgang til ny og gammel kunst og kultur af høj kvalitet. Derfor investerer vi med vores kulturudspil målrettet efter den kunst og kultur, som danskerne møder rundt i hele landet.

Pejlemærkerne for udspillet er:

1. Vi skal værne om kulturarven, ikke bare af navn, men også af gavn. Vi skal føre en kulturpolitik, der ikke bare hylder kulturarven som tomme symboler, men bevarer den og bringer den ind i en levende samtale om, hvor vi kommer fra, hvor vi står, og hvor vi er på vej hen.
2. Vi skal satse på levende dansk kunst og kultur i hele landet. Vi skal føre en kulturpolitik, der understøtte museer, scener, spillesteder, orkestre, forlag og fonde i at prioritere vores levende kunstnere og nye danske værker.
3. Vi skal gøre kunsten til en del af hverdagslivet og den offentlige samtale. Det skal vi både gøre ved at få danskerne ind i kulturinstitutionerne – og kunsten ud blandt danskerne. Og så skal vi gøre en ekstra indsats for at introducere børnene til kunsten, så der også er et publikum i fremtiden.

1. Stop omprioriteringsbidraget allerede fra 2020 (80 mio kr./50 mio kr. i fht regeringens udspil)

Omprioriteringsbidraget på to procent kører nu for fjerde år i træk henover en række statsinstitutioner og statsligt støttede kulturinstitutioner. Det gælder for eksempel store samfundsbærende institutioner som Nationalmuseet, Det Kongelige Teater, Rigsarkivet og Statens Museum for kunst. Men det gælder også for landets mange statsanerkendte museer, landsdelsscener og landsdelsorkestret Copenhagen Phil*. Effektiviseringspotentialerne er for længst indfriet, nu er det driften, udviklingen og ambitionerne, der skæres i. Det går ud over den danske kulturarv, der står og forfalder, men det går også ud over ny dansk kunst og kultur, der bliver fravalgt til fordel for det kendte og sikre. Et opgør med omprioriteringsbidraget vil således både

gavne kulturarven og den nye danske kunst og kultur. Det vil gavne på tværs af forskellige kunstretninger. Og det vil kunne mærkes i hele landet.

2. Mere rytmisk musik rundt i landet (20 mio kr.)

Den rytmiske musik har altid været et underprioriteret område i dansk kulturpolitik. Da spillestedloven om de regionale spillesteder blev vedtaget, blev der kun fundet halvdelen af de midler, som man havde regnet ud skulle bruges for at gennemføre ordningen. Derfor har man i mange år talt om "den halve spillestedlov".

Det er på tide, at vi retter op på den skævhed. Ikke mindst i lyset af, at den rytmiske musik nyder stor opbakning og interesse i befolkningen. Det vidner et stort frivilligt engagement og en høj grad af egenindtjening om. Det er derfor også et område, hvor man kan nå mange mennesker for relativt få penge. En styrkelse af den rytmiske musik vil være en styrkelse af lokalt forankret ny dansk kultur, der både kommer kunstnere, talenter, amatører og et bredt publikum til gode.

Derfor foreslår Radikale Venstre en pakke til styrkelse af den rytmiske musik rundt i landet. Pakken indeholder følgende initiativer:

Nye regionale spillesteder (12 mio kr.)

Der afsættes midler til at oprette seks nye regionale spillesteder udover de eksisterende 18. Udover koncertvirksomheden får spillestederne også til opgave at rådgive og vejlede det lokale musikliv og sikre, at musikken kommer endnu bredere ud end til koncerterne og de klassiske koncertgængere.

De regionale spillesteder får i gennemsnit 2 mio kr. pr. spillested pr. år i en fireårig periode. Ønsker man at øge antallet fra de nuværende 18 til 24, vil det koste en fast bevilling på ekstra 12 mio kr. til spillestedsstøtte. Midlerne fordeles som hidtil af Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for musik.

Ekstra penge til de honorarstøttede spillesteder (4 mio kr.)

De honorarstøttede spillesteder får udvidet deres pulje med ekstra 4 mio kr. De honorarstøttede spillesteder skal som udgangspunkt ikke løse andre opgaver end at præsentere koncerter, men gør det alligevel ofte og spiller en stor rolle i lokalsamfundet.

Talentudvikling (4 mio kr.)

Arbejdet med talentudvikling, skabelse og eksport af ny dansk musik styrkes. Arbejdet bygger videre på de seneste musikhandlingsplaner, der aldrig blev fulgt op af midler. Midlerne fordeles med 3 mio kr. til de regionale spillesteder og 1 mio kr. til Music Export Danmarks arbejde med udvikling af dansk musik internationalt.

3. Mere klassisk musik rundt i landet (21 mio kr.)

Landsdelsorkestrene er blandt de kulturinstitutioner, der har været allerhårdtest ramt af to-procent-besparelserne. Hovedparten af orkestrenes omkostninger går til løn, og der skal ikke mange afskedigelser til, før et symfoniorkester ikke længere er et symfoniorkester.

Den tidligere regering og Dansk Folkeparti forsøgte at løse problemet ved at lade Copenhagen Phil bære alle orkestrenes besparelser. Det løste problemet for de fire orkestre, men bragte Copenhagen Phil i en helt fortvivlet situation. Orkestrene løser en vigtig opgave i fht. at bringe den

klassiske musik ud til borgerne, og der er derfor ikke brug for besparelser, men investeringer.

Copenhagen Phil – Hele Sjællands symfoniorkester (6 mio kr.)

Copenhagen Phil – Hele Sjællands Symfoniorkester får udvidet deres bevilling med 6 mio kr., hvilket svarer til, at de bringes tilbage på lidt over det niveau, de havde før omprioriteringsbidraget. Den udvidede bevilling skal bruges på at sikre kvalitet og fortsætte arbejdet med at udvikle nye koncertformater, spille for store og små rundt på hele Sjælland og være katalysator for ny kompositionsmusik.

De andre landsdelsorkestre (4 mio kr.)

De fire andre landsdelsorkestre får udvidet deres bevilling med hver 1 mio kr. Den udvidede bevilling bringer dem op på samme niveau som Copenhagen Phil og skal bruges til de samme formål.

Danmarks Underholdningsorkestre (8 mio kr.)

Underholdningsorkestret sættes på finansloven med en fast årlig bevilling på 8 mio kr. Støtten går blandt andet til videreudvikling af orkestrets pædagogiske indsats i folkeskolen samt nationalmelodi, internationale aktiviteter, der bringer den klassiske musik ud i hele landet og frembringer dansk kultur uden for landets grænser.

Øvrige initiativer (3 mio kr.)

Der nedsættes en pulje til at styrke forskellige dannelsesinitiativer inden for den klassiske musik.

4. Mere teater rundt i landet (30 mio kr.)

Det har længe været et problem i branchen, at der mangler en fast støtteordning for de frie grupper. De frie grupper er teatre, der ikke har egen scene, og som dermed baserer deres virksomhed på coproduktioner og turnerer. Det gælder både på højtprofilerede scener i ind- og udland, men også rundt på danske skoler, plejehjem, boligområder mv. De frie grupper er således noget af det allermest borgernære, der findes, og en stor del af udbuddet af børne- og ungdomsteater i Danmark produceres således af frie grupper.

De frie grupper trækker i mangel på en selvstændig støtteordning på projektstøtteudvalget, der egentlig er målrettet støtte til nye eksperimenterende projekter. Det er ikke kun et problem for de frie grupper, men også for resten af branchen, fordi de penge, der kunne gå til udvikling af scenekunsten, bliver støvsuget til de frie grupper. Initiativet vil således både komme de frie grupper og resten af teatermiljøet til gavn. Og det er en vigtig anerkendelse af, at det ikke er murstenene, der gør et teater, men derimod det, der foregår i mødet mellem spillere og publikum.

Fast støtteordning for de frie grupper (30 mio kr.)

Radikale Venstre foreslår derfor, at der afsættes penge til en særskilt støtteordning for de frie grupper, hvor de kan indgå 3-4-årige driftsaftaler med fx Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg på Scenekunstmrådet. Norge har en tilsvarende ordning for deres frie grupper. Det foreslåede beløb svarer til, at cirka ti frie grupper kan få en fast bevilling.

5. Flere på museum rundt i landet (32 mio i alt)

Museerne rundt i landet har været hårdt ramt af de årlige 2-procentsbesparelser. Nedskæringerne truer indsamlingen, bevaringen og formidlingen af kulturarven, og de efterlader museerne med et enormt

uindfriet potentiale i forhold til at udfylde rollen som lokal dannelsesinstitution, drivkraft og attraktion. Nedskæringerne har desuden – og forståeligt nok – fået flere museer til at hæve entrepriserne, hvilket desværre har bidraget til at forringe adgangen til vores fælles kulturarv og samtidskunst.

Manglen på nye midler har også sat en effektiv stopper for fremvæksten af nye museer. Det vakte for eksempel en del opsigt for et par år siden, da Forstadsmuseet på Vestegnen blev afvist som statsanerkendt museum trods en klokkeklar indstilling fra Kulturstyrelsen. Begrundelsen var, at en statsanerkendelse ville trække penge fra de øvrige teatre.

Udvidet tilskud til de statsanerkendte museer (32 mio kr)

Radikale Venstre foreslår, at de statsanerkendte museer får et udvidet tilskud. Det udvidede tilskud skal åbne for, at nye museer kan blive statsanerkendt, men det skal også bidrage til, at de eksisterende statsanerkendte museer i endnu højere grad end i dag kan udfylde rollen som lokal dannelsesinstitution, drivkraft og attraktion. Midlerne kan for eksempel bruges til at styrke samarbejdet med de lokale skoler, række ud efter nye publikumsgrupper, udvikle strategier for turisme mm.

6. Litteraturen ind i den offentlige samtale (25 mio kr.)

Den danske læsekultur er truet. Der er ellers masser af god dansk litteratur at kaste sig over. Antallet af danske udgivelser er steget de sidste ti år. Alligevel læser børn og voksne mindre. Flere parter er derfor gået sammen om at udvikle en national læsestrategi for børn og unge. Strategien bygger på en fælles indsats på tværs af skole, hjem, bibliotek og alle andre aktører, der er omkring børns læsning. Det er et vigtigt og godt initiativ, der kræver politisk opfølgning. For uden fremtidens læsere, forsvinder litteraturen.

Men der er også brug for en mere grundlæggende indsats for at styrke litteraturens rolle i samfundet. Engang var litteraturen en naturlig del af den offentlige samtale. De store bogklubber leverede litteratur af høj kvalitet direkte hjem i danskernes reoler og sørgede for, at mange læste og talte om de samme bøger. Litteraturen var en fælles referenceramme, en social aktivitet. I dag har tv-serierne overtaget den rolle. Det er dem, der udveksles anbefalinger af på de sociale medier, og som der diskuteres henover kantinebordet. Vi skal arbejde for, at litteraturen genindtager positionen som samtaleemne rundt ved landets middagsborde og kantiner.

National læsestrategi for børn og unge (10 mio kr.)

Radikale Venstre foreslår, at der afsættes 10 mio kr. til politisk opfølgning på den nationale læsestrategi for børn og unge.

Nationens bogklub (10 mio kr.)

Radikale Venstre foreslår, at der nedsættes et armslængdeorgan, der to gange om året udvælger en bemærkelsesværdig dansk skønlitterær bog, som bliver købt i stort oplag og foræret gratis væk på landets biblioteker eller boghandlere.

Pulje til læserarrangementer (5 mio kr.)

Radikale Venstre foreslår, at der nedsættes en pulje til læsearrangementer i forbindelse med nationens bogklub, som frivillige, biblioteker, boghandlere m.fl. kan søge.